

האיש מקדש פרק שני קידושין

מד.

עין משפט נר מצוה

מה א ב מ מ"פ מ"ג
יבוס ה"ל"א סגמ עין
טו טז ט"ז ט"ח ט"ט
ספ"ג
מ"ג ג מ"י פ"ו מהל'
שבוטת ה"ל" סגמ
ל"אין רמח:

לעני רש"י

גרוא"ה. עבר.
פריו"א (פר"ט). מטוג.

מוסף רש"י

כמה ביאה דיבמה בעל
כחה. אמרין (יבמות
ג). ויבמה בעל כחה
ל"ס ב"א עליה אפילו
בלחם קנאה (ט"ו ס"ג).
מה קידושין דמדעתה.
והלכה והיפה ל"ס אמר
מעתה משמע (ס"ח)
כשהיא קטנה אם קבל
קדושין מקדשת (לע"ז
ס"ח). מאן תנא התקדשי
התקדשי. הוא דהו
פרטא אבל מו וכו' ולא
פרטא הוא (לקמן טו). עד
שיאמר שבועה לכל
אחד ואחד. עד שאמר
לכל אחד ואחד שבועה לא
לך ומלא כבוד לנשיך. אבל
אמר שבועה לא לך ולא לך
אין חייב אלא אחת (נדרים
טו. ובענין ט"ו ס"ג).

תוס' ר"י הוקן

מאי טעמא דר"י יוחנן.
דבשוי חלוק לרבנן
קדושין לגיטין. דמדעתה.
דדעת אביה בעינן. אביה
ולא היא. שנערה שיש
לה אב תלויה מכל
זכר בודעת אביה. בעל
כחה. בעל מגרשה מה
צריך לדעת האב איניש
שיש לה אב. מאמר.
חכמים תקנו שיקדש
אדם יבמתו בכסף ואתון
קדושין בקראין מאמר.
וקס"ד רבנן דרבי תנו לה
דבעי מדעתה. ושאינו דרבי
היי דאמר בעל כחה
מצי' ללמכד מאמר. בדקא
מ"ז ר' יוחנן. דרבנן
מודו בקדושין אביה ולא
היא. מאי שנא מאמר. בין
הייא בין אביה מקדושין
דעלמא. ודוקא. מחמת
קדושין אחיו. ל"י יוחנן.
לעיל לא תקשי והוי
מאמר מדעתה. דה"ז
דרבנן תנו לה ואמר
דמאמר ליתיה בעל כחה
ואפילו הכי אמר בין היא
בין אביה. דלשני מאמר
משאר קדושין הואיל
ודוקא ועומדת חבורתא.
נאספו כל בני הישיבה
ואמרו כ"י יוחנן דאמר
לרבנן מודו קדושין
אביה ולא היא. כרוכיא.
גרוא"ה בלע"ז. ויצאה
היתה. היבוס שהו ולא
השנינו דבריו. דיעל
כרוכיא לא (השנינו)
איתקש לגבי האי מילתא
דהא גירושיה בעל כחה.
ומשום הכי אמר רבנן
בין היא בין אביה דמה
לנו בזה לדעת האב
הוי בעל כחה מגרשה.
אבל קדושה אינם אלא
מדעתה הילכך אביה ולא
היא. שהיו מה שצריך
דעתה כל כזו שהיא נערה
הכל תלוי בדעת האב ודעתה אינו כלום. אי נמי לא ס"ל שהיא כלל בכל מקום דאיתקש ויצאה להווייה אלא היכא דאיתמר
איתמר והיכא דלא איתמר לא איתמר.

במאמר דבע"ב ורבי היא. ור"מ א"כ מאי קאמר קטנה אין
עושין זה מאמר אלא מדעת אביה והנערה מדעתה
ומדעת אביה ואי כרבי הא לא בעינן לא דעתה ולא דעת אביה
ו"ל דהכי קאמר ר' לודיע ר"ל או לאביה וא"כ יקדשנה בעל
כחה: **מאי שנא מאמר.** פירו' אמאי

מחלק מאמר מגירושין אי משום
דמאמר בע"ב גירושין נמי בע"ב
יניחו: **רבי יהודה אומר שבועה**
א"כ א"כ א"כ חייב ע"כ ב"א אחת.
כך גירסת הקונ"ט ופ"י דבעינן זה
הוי פרטא אבל אמר שבועה לא לך
ולא לך כללל הוא ואינו חייב אלא
אחת דו"י' מוסק' על ענין קדושין
ור"מ גורס אפ"כ דלדרכה כשאומר
ולא לך ולא לך משמע שהוא נשבע
לכל אחד אבל כשאומר לא לך לא
לך אינו חייב אלא אחת:

צווח ר"ל ויצאה והיתה. ואע"ג
דאפילו ר"ל לא מקיש הויה
ליציאה שהרי צטקנה היא מתגרשת
אף ע"י ע"י ע"י רצונן אם יש לה
דעת לשמור גיטה ואינה מתקדשת
על ידי עצמה מ"מ יש לנו להשוותם
ככל מה שנוכל מלשון וילאה והיתה
א"כ אין לנו לחלק בין קידושין
לגירושין צעורה דנשי נמי דמחלקין
גבי קטנה היינו משום שאין לה יד
לקבל קדושין אבל לקבל גיטה יש לה
יד כיון שששמת:

במין ימא אמיני. פי' צנוטרס
לא היתה שהות שכהה צנתים
כמו שולה לגיס מן היס והמחמת
נמונה על האור לתמן צמוכה צשמן
לסגנן ור"מ פירש דשני מקומות
הס וקרוצים זה לזה כלומר אין
אדם משקר כה"ג דכיון דמקום קרוז
הוא סגור אי משקרנא אחי אינש
אחרינא ומכמישי הילכך לא משקר:
קטנה

ובשלוחו בו ובשלוחו אין בה ובשלוחה לא
תובתא דר"ל אמר לך ר"ל הא נמי רבי יהודה היא ומו מצית
מוקמת לה כרבי יהודה והקתני סיפא **האומר לאשה התקדשי לי**
בתמורה זו התקדשי לי בוז ואמרינן מאן תנא התקדשי ואמר
רבה ר"ש היא **האומר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד וכי תימא כולה**
ר' יהודה ובפרטי סבר לה כר"ש ומו סבר לה והתניא **זה הכלל כלל אינו**
חייב אלא אחת פרט חייב על כל אחת ואחת דברי ר"מ רבי יהודה אומר
שבועה לא לך לא לך לא לך חייב על כל אחת ואחת **ר"א"א לא לך לא לך**
לא לך ולא לך שבועה חייב על כל אחת ואחת ר' שמעון אומר לעולם אינו
חייב עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד אלא כולה ר' שמעון היא ובשליחות
סבר לה כרבי יהודה ר' אסי לא על בני מדרשא אישכחיה לרבי זורא אמר
ליה מאי אמור האידינא בי מדרשא אמר ליה אף אף אנא לא עייל ר' /
אבין הוא דעייל ואמר **החבורתא כולה כר' יוחנן וצווה ריש לקיש כי**
כרוכיא ויצאה והיתה **וליכא דאשגה ביה אמר ליה רבי אבין בר סמכא**
הוא אמר ליה אין כמין ימא לטיגין **הוא אמר רב נחמן בר יצחק אנא**
לא רבי אבין ברבי חי"א ולא רבי אבין בר כהנא אלא רבי אבין נתם
למאי נפקא מינה למירמא דרדיה אידריה: בעא מיניה רבא מרב נחמן

ובשבוטת מפרש איהו כלל של ר"מ ופרטו: שבועה. שאין לך צדי ולא לך ולא לך חייב. אשם גזילות: לא לך לא
לך דוקא בלא וי"ו אבל ולא לך ולא לך שבועה. דבעינן שבועה צאחרונה אבל אשם הזכיר
שבועה תחלה לא שדינן אכולהו וכללל הוא: אלא. מתני' דהתקדשי ר"ש היא: וצטליחות סבר לה כרבי יהודה. דלביה
ולא היא: אנה נמי לא הואי צי מדרשא אבל רבי אבין הוה צני מדרשא. והוא אמר לי לאמר שינא שחברו כל חבורות
של בית המדרש ומננו ובמרו כרבי יוחנן דבקדושה אביה ולא היא: כי כרוכיא. מרגוס של עגור"ס. גרוא"ה בלע"ז: וילאה
והיפה. כך היה לועק הא כתיב וילאה והיתה הויה כליאה מה גירושין בין היא בין אביה אף קידושין בין היא בין אביה: אמר
יה ואבין בר סמכא הוא. בלשון שאליה קאמר ליה וצקי אחת צרבי אבין זה שיש לסמוך על דבריו שמקדק בשמועמו שאינו משכח: כמין
ימא לטיגין. כל היתה זה שהות שכהה צנתים כששילא מצית המדרש אמרה על מיד כשולה דג מן היס והמחמת נמונה על האור
לתמו צמוכה צשמן לטיגין. טוגי פירו"א בלע"ז: אנה לא ר' אבין צרבי חי"א. בשמועה זו של ר' אבין לא ששעמי איהו אבין הוא:
נערה

קטנה. שהיא שומרת יבם מן האירוסין דעדיין רשות אביה עליה
כל זמן שלא השיאה: והנערה בין מדעת אביה וכו'. אלמא היכא
דמפקעת עצמה מרשות אב קיימי נמי רצונן צמילתייהו: קידושין
דמדעתה. דבעינן דעת המקנה: אביה ולא היא. שהמרה וצתה

בין אכל גירושין שיסנה בעל כחה
לו היא אין אביה דמה לנו לדעתו
כי מקבל ליה איהו נמי על כחה
הוא: ורבי היא. דאמר מאמר
תופס ציבמה בעל כחה אם זרק
לה כסף ואמר לה הרי את מקודשת
לי: רבי אמר קנה. כשאר מאמר
ליות לריכה גג למאמר זה אם צל
לחלץ לה: **ציאה דיבמה.** קניא לה
בעל כחה דמפקא לן מויבמה: צפ"ק
דיבמות (דף ט"ז): **וה"ו מספדא.**
דהא דקתני גבי מאמר בין היא בין
אביה צמאמר על כחה קאי אבל
כשאר קידושין אביה ולא היא כר'
יוחנן: **מדקתני סיפא.** צההיא
והנערה בין מדעת אביה בין מדעת
עצמה מה שאין כן בקידושין: ה"ה
ר' יהודה היא. ור"מ צמאמר מ"ט
מודה ומ"ט מאמר מגירושין הרי
שניהם על כחה לקמיה פריך לה
ומשני שכן זקוקה ועומדת: מה שאין
כן בגירושין מבעי ליה. ואלפילו
גירושין דאיתנהו בעל כחה פליג
ר' יהודה נמי ואמר אין שתי ידיים
זכות כחת: **מ"ט מאמר.** כיון
דגירושין פליג דאיתנייהו בעל
כחה ומ"ט מאמר דמודה זה:
הואיל וזקוקה ועומדת. לפיכך תופס
זה בכל דהו: **השאל דאסיס להכי.**
תמית טעמא משום דזקוקה ועומדת
לרבי יוחנן נמי לטעמיה קמא דיהיב
רבי ויוחנן נלמתייהו דרבנן דגירושין
מנכסת עצמה לרשות אביה וקדושין
מפקעת עצמה ואותיבנא ממאמר
דמפקעת עצמה לא מיקשי דליכא
לשנייה נמי שאני מאמר הואיל וזקוקה
ועומדת: זה ובשלושה לא. אלמא
נערה שיש לה אזל לא מקדשה עצמה
וקס"ד דברי ר' אהא: **התקדשי לי**
כו' אם יש בלתי מהן שיה פרוטה
מקודשת ואם לאו אין מטטרפין לש"פ
דכיון דאמר בכל חדא התקדשי כל
חדא הוו קידושין צפאי נפשייהו: מאן
סגא. דבעינן התקדשי התקדשי ואי
לא אמר התקדשי לכל חדא אלא
התקדשי לי בוז ובוו הוו מטטרפי
לפרוטה: **ר"ש היא דאמר.** גבי חמשה
תובעין אוחו מן לנו פקון שיש
צידך ואמר שבועה שאין לך צדי
לא לך ואלא לך אינו חייב אלא אחת
עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד:
וצפרטי סבר לה כר"ש. דלא חשיב
פרטא עד שיאמר לכל אחד ואחד
שבועה: **כלל אינו חייב אלא אחת.**

א. ויצאה מביתו וקלכה
והקתה לקאי אהר:
דברים כד ב

מוסף תוספות
שיך לעמוד קודם
א. וד' ויבגין בערותן הן
ואינו עדים ואין האשה
מקודשת על פיהם ואינה
צריכה לה דרוה גו
קדושין בלא עדים ואפילו
שניהם מודים אינן קדושין
כלל וכו'. מוס' פ"ד.
ב. דלמא בטענה זו השווה
שניהם טענה אחרת לא
יהיו שניהם משווין לדעת
אחת. טעמ' קמחית
ע"כ. ד. דלית לה יד
בעלמא ולא שליחות.
טעמ' ע"כ. ד. וטעמא
דמילתא דכיון דנערה נמי
ברשות אביה היא ואפ"כ
היא עצמה מקבלת גיטה
אף קטנה י"ל כל שיש לה
דעת ומציא וביא לנפשה.
ר"ן וע"פ בתוס' ר"ל. והא
דאמר ר"ל במחלותא
בגירושין בין מחלותא
בקדושין לענין נערה
במשנתנו

בפירוש קאמר דאילו
בקטנה מודו כולוהו
דקדושין אביה ולא היא.
רמב"ן וע"י מוס' לקמן מד.
ד"ה לוח. ה. והורה כי
הלכה למעשה. מוס' עינן
סד' ד"ס וכל. ו. שנגררה
אחר כל אחד ונרובים בה
מנהג הפקר. מוס' יבמות
ק"ג ע"כ. ו. ללומב אינה
מגורשת ואסורה אפי'
דבעד. רמב"ן. ה. ובגון
שהיא קטנה או נערה.
מוס' ה"ל"ס. ט. ולפי"ז
לא מתקומם הך ריבא
דכל שאינה יודעת כי
ביש לה אב כר' יהודה
אלא כרבנן דר"י יהודה
מאי אסורה אינה יודעת
לשמור את גיטה דאיה
תגרשת ע"י עצמה אינה
יודעת לשמור אינה
תגרשת ע"י עצמה אבל
באין לה א"ב מיתוקמא
שפיר כר' יהודה. מוס'
עינן סד' ד"ה וכל וע"י
ומהר"ש' דמוס' ה"ל"ס.
ע"כ מעמוד קודם.

א. וכעין זה צפ"ק (ט"ו).
אין יעוד אלא מדעת
דמפרש שצריך להודיע. מוס' טו.
ע"י. ועל דף ה. מוס' ד"ה שכן. ב. שא"פ שלא הזכיר אלא שבועה אחת כיון דאמר לא
לך לא לך שבוטת חלוקתה הן דרשונה דאמר מעיקרא קיימא אבל חד מינייהו כאלו פירש. טעמ' ג. דלא עדיפא משאין
לה אב דלאו בת קדושין היא אלא מדרבנן. מוס' טו' ע"י על מנ: